

Usmernenie k predprimárnemu vzdelávaniu a zápisom detí na plnenie povinnej školskej dochádzky

(pre zariadenia poradenstva a prevencie)

Milé kolegyne, kolegovia,

v súvislosti s nadchádzajúcim obdobím prijímania detí na predprimárne vzdelávanie a zápisom detí na plnenie povinnej školskej dochádzky si Vás dovoľujeme upozorniť na dodržiavanie dolu uvedených ustanovení zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“):

1. Žiadosť zákonného zástupcu o výnimočné prijatie dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky (ďalej len „PŠD“), ktoré nedovršilo šiesty rok veku dieťaťa a absolvovanie povinného predprimárneho vzdelávania (ďalej len „PPV“).

Podľa § 19 ods. 4 školského zákona *„Ak zákonný zástupca dieťaťa požiada o to, aby bolo na plnenie povinnej školskej dochádzky výnimočne prijaté dieťa, ktoré nedovršilo šiesty rok veku, je povinný k žiadosti predložiť **súhlasné vyjadrenie príslušného zariadenia poradenstva a prevencie, súhlasné vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast.**“*

Podľa § 60 ods. 1 školského zákona *„Na základné vzdelávanie sa prijíma dieťa, ktoré splnilo podmienky podľa § 19 a o ktorého prijatie na základe zápisu podľa § 20 ods. 2 požiadal zákonný zástupca do spádovej školy alebo inej školy podľa výberu zákonného zástupcu. Na základné vzdelávanie možno výnimočne prijať dieťa, ktoré nedovršilo šiesty rok veku, **po vyjadrení príslušného zariadenia poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast.**“*

Na základe uvedeného, pri výnimočnom prijatí detí na plnenie PŠD, ktoré nedovršili 6 rok veku dieťaťa, **sa v aktuálnom školskom roku neuplatňuje podmienka absolvovania povinného predprimárneho vzdelávania.**

V súvislosti s prijímaním žiakov do škôl alebo tried pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním uvádzame do pozornosti § 103 ods. 9 písm. a) a b) školského zákona a § 105 školského zákona.

2. Vyjadrenie súhlasu príslušného zariadenia poradenstva a prevencie v záveroch správy z diagnostického vyšetrenia.

Súhlasné vyjadrenie zariadenia poradenstva a prevencie sa v zmysle školského zákona vyžaduje aj v kontexte plnenia predprimárneho vzdelávania napr.

Podľa § 28a ods. 3 školského zákona *„Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roka veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, riaditeľ materskej školy rozhodne o pokračovaní plnenia povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole na základe **písomného súhlasu príslušného zariadenia poradenstva a prevencie, písomného súhlasu všeobecného lekára pre deti a dorast a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia.**“*

Podľa § 59a ods. 5 školského zákona „*Dieťa so zdravotným znevýhodnením môže plniť povinné predprimárne vzdelávanie v rozsahu menej ako štyri hodiny denne na základe žiadosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia; zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia je povinný k žiadosti priložiť súhlasné vyjadrenie príslušného zariadenia poradenstva a prevencie.*“

Je nutné, aby v správe z diagnostického vyšetrenia bolo vyjadrenie zariadenia poradenstva a prevencie (v ustanoveniach, v ktorých to školský zákon ustanovuje) formulované jednoznačne a zreteľne ako súhlas alebo nesúhlas. Formulácia vo forme odporúčania nie je akceptovateľná.

3. Diagnostika špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb detí/žiacov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Školský zákon ustanovuje *špeciálnu výchovno-vzdelávaciu potrebu ako požiadavku na úpravu podmienok, obsahu, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní pre dieťa alebo žiaka, ktoré vyplývajú z jeho zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo jeho vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti dieťaťa alebo žiaka a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti (§ 2 písm. i) školského zákona).*

V súlade s § 2 písm. j) školského zákona je *dieťaťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami dieťa alebo žiak uvedený v písmenách k) až q), ktorý má zariadením poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, pričom podľa § 2 písm. p) školského zákona sa za dieťa zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia považuje dieťa alebo žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností dieťaťa alebo žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti.*

Na účely poskytovania príspevku na skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia podľa § 4e) zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení sa za žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia považuje výlučne žiak, ktorému boli jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby diagnostikované zariadením poradenstva a prevencie. Finančný príspevok na skvalitnenie podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia **pomáha školám účinnejšie uplatňovať špecifické prístupy vo vzdelávaní žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.**

4. Oslobodenie dieťaťa od povinnosti dochádzať do materskej školy podľa § 28a ods. 6 školského zákona vs. individuálne vzdelávanie dieťaťa podľa § 28b ods. 2 písm. a) školského zákona.

Podľa § 5 ods. 14 písm. d) a e) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov riaditeľ/riaditeľka materskej školy rozhoduje *o oslobodení dieťaťa od povinnosti dochádzať do školy zo zdravotných dôvodov, ak ide o povinné predprimárne vzdelávanie a o povolení individuálneho vzdelávania dieťaťa, ak ide o povinné predprimárne vzdelávanie.*

Oslobodenie dieťaťa od povinnosti dochádzať do materskej školy podľa § 28a ods. 6 školského zákona: *Dieťaťu so zdravotným znevýhodnením, ktoré je oslobodené od povinnosti dochádzať do materskej školy a jeho zdravotný stav mu neumožňuje vzdelávať sa, sa na základe písomného súhlasu všeobecného lekára pre deti a dorast a písomného súhlasu zariadenia poradenstva a prevencie neposkytuje vzdelávanie v materskej škole do pominutia dôvodov, pre ktoré došlo k oslobodeniu od povinnosti dochádzať do materskej školy.*

Zariadenie poradenstva a prevencie vydáva riaditeľovi/riaditeľke materskej školy písomný súhlas s oslobodením dieťaťa so zdravotným znevýhodnením od povinnosti dochádzať do školy zvyčajne vtedy, ak ide o dieťa s ťažkým stupňom zdravotného (viacnásobného) postihnutia, dieťa so život ohrozujúcim zdravotným stavom, dieťa s liečbou po ťažkom úraze, v akútnom pooperačnom stave a pod. Spravidla ide, ale nie nevyhnutne, o deti pripútané na lôžko, s vážnou zdravotnou diagnózou, ktorá fyzicky alebo psychicky neumožňuje dieťaťu vzdelávať sa. Takému dieťaťu sa vzdelávanie neposkytuje do pominutia dôvodov.

Individuálne vzdelávanie podľa § 28b ods. 2 písm. a) školského zákona (druhá veta): *Individuálne vzdelávanie v kmeňovej materskej škole sa povoľuje dieťaťu, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné a jeho zdravotný stav mu neumožňuje účasť na povinnom predprimárnom vzdelávaní v kmeňovej materskej škole. § 28b odsek 3 školského zákona ustanovuje, že ak zákonný zástupca dieťaťa alebo zástupca zariadenia požiada o povolenie individuálneho vzdelávania podľa odseku 2 písm. a), prílohou k žiadosti je písomný súhlas všeobecného lekára pre deti a dorast alebo odporúčanie zariadenia poradenstva a prevencie; predprimárne vzdelávanie dieťaťa, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie, zabezpečuje kmeňová materská škola, ktorej riaditeľ rozhodol o povolení individuálneho vzdelávania, v rozsahu najmenej dve hodiny týždenne.*

Zariadenie poradenstva a prevencie **poskytne riaditeľovi/riaditeľke materskej školy odporúčanie k individuálnemu vzdelávaniu dieťaťa**, ktorému zdravotný stav neumožňuje účasť na povinnom predprimárnom vzdelávaní v kmeňovej materskej škole zvyčajne vtedy, ak ide o dieťa s vážnou diagnózou, ktorá mu v dlhšom časovom horizonte neumožňuje dochádzať na vzdelávanie do materskej školy, ale je v takom fyzickom a psychickom stave, ktorý mu umožňuje aspoň elementárne vzdelávanie. Môže, ale nevyhnutne nemusí ísť o dieťa so zdravotným postihnutím. Spravidla ide o dieťa s prechodnými zdravotnými ťažkosťami, dieťa v menej závažnom pooperačnom stave, dieťa v rehabilitácii po úraze, dieťa s akútnou alebo chronickou liečbou, dieťa s psychickými ťažkosťami napr. vplyvom traumy ap. Takému dieťaťu vzdelávanie zabezpečuje kmeňová materská škola v rozsahu najmenej dve hodiny týždenne.

5. Závery a odporúčania v správe z diagnostického vyšetrenia.

Pre efektívnejšiu spoluprácu a komunikáciu zariadenia poradenstva a prevencie so školou a tiež jednoduchšiu aplikáciu odporúčaní zariadenia poradenstva a prevencie do výchovno-vzdelávacieho procesu v škole je potrebné, aby v správe z diagnostického vyšetrenia dieťaťa/žiaka boli jednoznačne špecifikované:

- špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby dieťaťa/žiaka v súlade s § 2 písm. i) školského zákona, t. j. **identifikované konkrétne požiadavky na úpravy podmienok, ktoré má škola pre dieťa/žiaka zabezpečiť** (najmä úpravy v obsahu, vo formách alebo metódach a prístupov vzdelávania),

- **potreba prítomnosti pedagogického asistenta** na výchovno-vzdelávacom procese v škole **a rozsah jeho prítomnosti** na výchovno-vzdelávacom procese,
- **konkrétny vzdelávací program**, podľa ktorého má byť dieťa/žiak vzdelávaný, t. j. školský vzdelávací program, individuálny vzdelávací program alebo vzdelávací program pre konkrétny druh zdravotného znevýhodnenia.

Ďalšie odporúčané zdroje:

- <https://www.minedu.sk/usmernenia-stanoviska-a-informativne-materialy/>
- Usmernenie k prijímaniu detí na predprimárne vzdelávanie do materskej školy na školský rok 2023/2024: <https://www.minedu.sk/data/att/25836.pdf>
- Najčastejšie otázky súvisiace s povinným predprimárnym vzdelávaním (aktualizácia február 2023): <https://www.minedu.sk/data/att/25684.pdf>
- Manuál Predprimárne vzdelávanie: <https://www.minedu.sk/data/att/25099.pdf>
- Správa z diagnostického vyšetrenia: <https://edicnyportal.iedu.sk/Forms/Show/4972>